

Γενικά Αρχεία του Κράτους – Κεντρική Υπηρεσία
Τμήμα Επεξεργασίας Αρχείων, Ευρετηρίασης
Εθνικού Ευρετηρίου Αρχείων (Ε.Ε.Α.) και Ειδικών Αρχείων

Αρχείο Βασιλείου Πετιμεζά

K 341

Ευρετήριο

Σύνταξη εργαλείου έρευνας
Γιάννης Γκλαβίνας

Κωδικός (οί) αναγνώρισης

K 341, ABE 1188

Τίτλος

Αρχείο Βασιλείου Πετιμεζά

Χρονολογία (ες)

1825 – 1882

Επίπεδο περιγραφής

Αρχείο

Μέγεθος και υπόστρωμα της ενότητας περιγραφής (ποσότητα, όγκος ή διαστάσεις)

3 φάκελοι, 55 έγγραφα

Όνομα παραγωγού (ών)

Πετιμεζάς, Βασίλειος

Πετιμεζάς, Γεώργιος

Βιογραφικό σημείωμα

Βασίλειος Πετιμεζάς (1786-1872): γεννήθηκε στα Σουδενά Καλαβρύτων και ήταν γιος του αρματωλού Αθανασίου, γόνου της ιστορικής οικογένειας των Πετιμεζάδων. Το 1804 κατέφυγε στη Ζάκυνθο ύστερα από τη δολοφονία του πατέρα του και κατατάχθηκε στον ρωσικό στρατό. Μυήθηκε στην Φιλική Εταιρία και ανέλαβε τη μύηση του Οδυσσέα Ανδρούτσου στη Στερεά Ελλάδα. Παρέστη στην Αγία Λαύρα κατά τη κήρυξη της επανάστασης την 25 Μαρτίου. Όταν άρχισε ο αγώνας, πολιορκήσε μαζί με τους λοιπούς Πετιμεζαίους τους Τούρκους των Καλαβρύτων. Τον Απρίλιο του 1821 έλαβε μέρος στη μάχη του Λεβιδίου, στην πολιορκία της Τριπολιτσάς και στις μάχες κατά του Δράμαλη και του Ιμπραήμ. Έλαβε τον βαθμό του στρατηγού των ατάκτων στρατευμάτων από το 1822 και το 1827 ονομάστηκε γενικός αρχηγός των Όπλων των επαρχιών Αχαΐας και Ηλείας. Μετείχε στην Γ' Εθνική Συνέλευση της Τροιζήνας, στην Δ' Εθνική Συνέλευση του Άργους (1829) και στην Ε' Εθνική Συνέλευση Άργους και Ναυπλίου (1831 – 1832). Επί Καποδίστρια τιμήθηκε με το βαθμό του χιλιάρχου και διετέλεσε μέλος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου (1831). Το 1834 έλαβε τον βαθμό του συνταγματάρχη της Ελληνικής Φάλαγγας και ανέλαβε την διοίκηση της 10ης Τετραρχίας (Αχαΐας). Αργότερα παραιτήθηκε από την ενεργό υπηρεσία. Το 1847 ονομάστηκε υποστράτηγος. Ήταν

πληρεξούσιος Καλαβρύτων στην Εθνική Συνέλευση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843, βουλευτής Καλαβρύτων (1844 – 1847 και 1847 - 1850), γερουσιαστής (1861 – 1862), επίτιμος υπασπιστής του βασιλιά Γεωργίου του Α΄ και αντιστράτηγος (1864). Πέθανε στις 22 Νοεμβρίου 1872 στο Αίγιο.

Γεώργιος Πετιμεζάς: Ήταν γιός του Βασιλείου Πετιμεζά. Ακολούθησε αρχικά την στρατιωτική παράδοση της οικογένειας και εισήλθε στη σχολή Ευελπίδων. Απολύθηκε όμως το 1844 επειδή έλαβε μέρος σε στάση εναντίον του Όθωνα. Το 1854 έλαβε μέρος στην επανάσταση της Ηπείρου, ενώ στη συνέχεια ασχολήθηκε με την πολιτική. Εξελέγη βουλευτής ενώ για ένα διάστημα διετέλεσε αντιπρόεδρος της Βουλής.

Ιστορικό της ενότητας περιγραφής

Σύμφωνα με πληροφορίες του Αθανασίου Φωτόπουλου στη δημοσίευσή του για το αρχείο του Βασιλείου Πετιμεζά, μετά τον θάνατο του τελευταίου το 1872 το αρχείο περιήλθε στον γιο του Γεώργιο ο οποίος το κληροδότησε στον γιο του Κωνσταντίνο Πετιμεζά. Αργότερα το αρχείο πέρασε στην κατοχή του δημοσιογράφου Ηρακλή Ν. Πετιμεζά ο οποίος το παρέδωσε στον απόγονο της οικογένειας Πετιμεζά Γεώργιο Γερογιάννη. Μετά τον θάνατο του τελευταίου ο κάτοχος του αρχείου αγνοείται, ενώ έγγραφα του αρχείου, σύμφωνα πάντα με τον Φωτόπουλο, πουλήθηκαν σε δημοπρασία αθηναϊκού παλαιοβιβλιοπωλείου. Το περιεχόμενο του συνόλου του αρχείου είναι γνωστό από σημειώσεις του Κωνσταντίνου Πετιμεζά που παρέδωσε ο Ηρακλής Πετιμεζάς στον Φωτόπουλο τις οποίες ο τελευταίος δημοσίευσε το 2006. Οι σημειώσεις αποτελούν σύντομη περιγραφή κάθε τεκμηρίου του αρχείου και σύμφωνα με αυτές το σύνολο των εγγράφων του αρχείου ήταν 718 και κάλυπταν τη χρονική περίοδο 1821-1882. Τα έγγραφα αριθμήθηκαν από τον συντάκτη του ευρετηρίου Κωνσταντίνο Πετιμεζά τη δεκαετία του 1920. Στα έγγραφα που περιήλθαν στα ΓΑΚ η αρίθμηση σημειώνεται με ερυθρά μελάνη. Από τον δημοσιευμένο κατάλογο του Φωτόπουλο διαπιστώνεται ότι κάποια από τα αριθμημένα έγγραφα έλειπαν ήδη κατά τη σύνταξη του καταλόγου. Εκτός από την αρίθμηση, ακόμη μια ένδειξη ότι τα έγγραφα που περιήλθαν στα ΓΑΚ αποτελούν τμήμα του αρχείου του Βασιλείου Πετιμεζά, είναι η ύπαρξη σε μερικά έγγραφα σφραγίδας με ένδειξη «Βιβλιοθήκη Χριστόδουλου Γ. Γερογιάννη».

Διαδικασία πρόσκτησης

Δημόσια Αποστολή από την Διεύθυνση Ασφάλειας Αττικής - Υποδιεύθυνση Δίωξης Οικονομικών Εγκλημάτων και Εγκλημάτων Αρχαιοκαπηλίας (31/1/2002)

Παρουσίαση περιεχομένου

Έγγραφα υπουργείων, δημοσίων αρχών και ιδιωτικές επιστολές που αφορούν τη δράση του Βασιλείου Πετιμεζά κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821, τη μετεπαναστατική στρατιωτική και πολιτική του δράση, τη συμμετοχή του στην Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου του 1843, την αναγνώριση των υπηρεσιών του προς την πατρίδα κατά τη διάρκεια του βίου του, αλλά και μετά τον θάνατό του. Το αρχείο περιλαμβάνει, επίσης, έγγραφα που αφορούν τον αδελφό του Βασιλείου Πετιμεζά Γκολφίνο καθώς και προσωπική αλληλογραφία του γιου του Γεωργίου Πετιμεζά.

Σύστημα ταξινόμησης

Διατηρήθηκε η αρχική κατάταξη των εγγράφων σύμφωνα με το δημοσιευμένο ευρετήριο του συνόλου του αρχείου του Βασιλείου Πετιμεζά. Ακολουθώντας τη λογική της αύξουσας αρίθμησης των εγγράφων, δημιουργήθηκαν τρεις φάκελοι: ο πρώτος συγκεντρώνει έγγραφα σταθμούς της βιογραφίας του Πετιμεζά και αναγνώρισης των υπηρεσιών του προς την πατρίδα, ο δεύτερος περιλαμβάνει έγγραφα της στρατιωτικής και πολιτικής του δράσης, ενώ ο τρίτος αποτελείται από αλληλογραφία του γιου του Γεωργίου Πετιμεζά.

Όροι πρόσβασης

Δεν υπάρχουν περιορισμοί στην πρόσβαση

Όροι αναπαραγωγής

Οι όροι αναπαραγωγής ισχύουν βάσει του Κανονισμού Λειτουργίας του Αναγνωστηρίου των ΓΑΚ

Γλώσσα / γραφή των τεκμηρίων

Ελληνικά

Συμπληρωματικές πηγές

- ΓΑΚ, Κ.Υ., Συλλογή Βλαχογιάννη, Κατάλογος Α', φ. 272 «Σημειώματα περί Πετιμεζαίων»
- ΓΑΚ, Κ.Υ., Συλλογή Βλαχογιάννη, Κατάλογος Α', φ. 232 «Αρχείο Γενναίου Κολοκοτρώνη»

Δημοσιεύσεις / βιβλιογραφία

Αθανάσιος Θ. Φωτόπουλος, «Το Αρχαίο του στρατηγού της Επανάστασης του 1821 Βασιλείου Πετιμεζά», *Πρακτικά του εκτάκτου Αχαϊκού Πνευματικού Συμποσίου 2006 (Αίγιον 26-28 Μαΐου 2006)*, Αθήνα 2009, 429-496.

Αθανάσιος Θ. Φωτόπουλος, «Αυτοβιογραφία Βασιλείου Πετιμεζά», *Πρακτικά Γ΄ Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών*, Αθήναι 1987-1988,

Αν. Γούδας, *Βίοι παράλληλοι των επί της αναγεννήσεως της Ελλάδος διαπρεψάντων ανδρών*, τ. Η΄, Αθήναι 1876.

Αθανάσιος Θ. Φωτόπουλος, *Ιστορικά των Πετιμεζαίων. Ανέκδοτα κείμενα των Γενικών Αρχείων του Κράτους*, Αθήναι 1982.

Παρατηρήσεις και όνομα του/της αρχειονόμου

1. Η ταξινόμηση, η περιγραφή και η σύνταξη του εργαλείου έρευνας του αρχείου πραγματοποιήθηκαν από τον υπάλληλο του Τμήματος Επεξεργασίας Αρχείων, Γιάννη Γκλαβίνα.

2. Διαπιστώθηκε σε κάποια έγγραφα αναντιστοιχία ανάμεσα στον αριθμό που έχουν σημειωμένο στο περιθώριό τους και στον αριθμό που έχουν τα ίδια έγγραφα στον δημοσιευμένο κατάλογο.

Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής

ΔΙΠΑΠ (Γ), 2^η έκδοση

Χρονολογία(ες) περιγραφής

Νοέμβριος 2020

Θέματα

Επανάσταση του 1821 / Επανάσταση του 1821 – Αγωνιστές / Επανάσταση του 1821 – Εμφύλιες διαμάχες / Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843 / Εκλογές, Βουλευτικές, 1843 / Ληστεία – 19^{ος} αι / Βουλευτές – Καλάβρυτα / Καλάβρυτα (Αχαΐα) / Πετιμεζάς, Γκολφίνος / Church, Richard (Τσωρτς, Ρίτσαρντ) / Λόντος, Ανδρέας / Μεταξάς, Ανδρέας, Καλλέργης, Δημήτριος

Φάκελος 1

Τίτλος: [Έγγραφα διορισμών, τιμητικών διακρίσεων και σημαντικών σταθμών του βίου του Βασιλείου Πετιμεζά]

Περιεχόμενο: Έγγραφα της Γραμματείας επί των Στρατιωτικών και του προέδρου του Υπουργικού Συμβουλίου καθώς και διπλώματα του βασιλιά Όθωνα για τον διορισμό του Πετιμεζά στον βαθμό του συνταγματάρχη (1834), για την απονομή του παρασήμου του Σταυρού των Ταξιαρχών (1837), τον προβιβασμό του στον βαθμό του υποστρατήγου (1841), τον διορισμό του ως γερουσιαστή (1861). Έγγραφο του επάρχου Αιγιαλείας προς Α. και Γ. Πετιμεζά με το οποίο διαβιβάζεται ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου Αιγείρας σχετικά με την ανέγερση ανδριάντα του Βασιλείου Πετιμεζά (1873) καθώς και έγγραφο της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων προς Γεώργιο Πετιμεζά σχετικά με τη δωρεά του πιστολιού του Βασιλείου Πετιμεζά με συνημμένη σχετική ημερήσια διαταγή της Σχολής καθώς και μεταγενέστερο απόκομμα εφημερίδας για την τύχη της δωρεάς (1882)

Χρονολογία: 1834-1882

Παρατηρήσεις: Αριθμοί εγγράφων: 33, 42, 45, 46, 62, 64. Αριθμοί εγγράφων στον δημοσιευμένο κατάλογο: 30, 39, 42, 44, 60, 62.

Φάκελος 2

Τίτλος: [Στρατιωτική και πολιτική δράση Βασιλείου Πετιμεζά]

Περιεχόμενο: Επιστολές Γκολφίνου Πετιμεζά και Θ. Χρυσανθακόπουλου προς τους δημογέροντες Κατζάνας και τον Βασίλειο Πετιμεζά (1825, 1827), έγγραφο του Υπουργείου Πολέμου προς τους στρατηγούς Πετιμεζαίους σχετικά με καταγγελίες της Μονής Αγίου Αθανασίου (1826), επιστολή οπλαρχηγών της Στερεάς Ελλάδας προς Γκολφίνο Πετιμεζά σχετικά με εμφύλιες συγκρούσεις, διαταγή του Ιωάννη Καποδίστρια προς τους οπλαρχηγούς της Πελοποννήσου ώστε να ακολουθήσουν τις διαταγές του Γενικού Αρχηγού Πελοποννησιακών Όπλων Κολοκοτρώνη (1828), παραίτηση προς την Εθνοσυνέλευση του Άργους του αρχιστράτηγου των ελληνικών στρατευμάτων Ρίτσαρντ Τσωρτς (Sir Richard Church) (1829). Τρεις επιστολές προκρίτων Νεζερών και Καλαβρύτων προς Βασίλειο Πετιμεζά σχετικά με τη συγκρότηση σώματος για την επιβολή της τάξης (1833). Έγγραφα της Γραμματείας Στρατιωτικών προς Γκολφίνο και Βασίλειο Πετιμεζά σχετικά με τη συγκρότηση ένοπλου σώματος, την πρόσληψη υπασπιστή, τις ατασθαλίες στην πληρωμή της νομής των αξιωματικών καθώς και σχετικά με τη σύλληψη και τη διαδικασία παράδοσης στον Φρούραρχο Ναυπλίου των ληστών Χονδρογιανναίων (1835). Έγγραφο του Φρουράρχου Αθηνών και της Γραμματείας Στρατιωτικών σχετικά με την πληρωμή μισθού και την έγκριση άδειας απουσίας του Βασιλείου Πετιμεζά (1836). Συστατικά έγγραφα της Χωροφυλακής για παροχή βοήθειας στον Πετιμεζά και επιστολή προς τον Πετιμεζά σχετικά με τον γιο του (1837). Έγγραφα της Γραμματείας Στρατιωτικών για υπηρεσιακά ζητήματα του Πετιμεζά (1839, 1841) και επιστολή του δημάρχου Καλαβρύτων προς τον πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Πετιμεζά για την προσφορά συνδρομών στην ανέγερση πανεπιστημίου στην Αθήνα και δημόσιας βιβλιοθήκης (1839). Επιστολές Ανδρέα Λόντου, Ζωγράφου, Θεοχαρόπουλου, Ανδρέα Μεταξά, Δημητρίου Καλλέργη και Γραμματείας Στρατιωτικών προς Βασίλειο Πετιμεζά σχετικά με την κατάσταση μετά την Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843, την επιβολή της τάξης μετά την Επανάσταση, τις εκλογές για αντιπροσώπους εθνικής συνέλευσης και τις προτάσεις για υποψηφίους (1843). Έντυπη

διακήρυξη και επικύρωση των επαναστατικών πράξεων της 3^{ης} Σεπτεμβρίου από το Συμβούλιο της Επικρατείας (1843). Έγγραφα του Υπουργείου Στρατιωτικών προς Βασίλειο Πετιμεζά σχετικά με τη διάλυση ενόπλων του που εκβιάζουν πολίτες κατά την άσκηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων (1844) καθώς και έγγραφο του Προεδρείου της Βουλής προς τους βουλευτές ώστε να μεταβαίνουν στις συνεδριάσεις της Βουλής (1848).

Χρονολογία: 1825-1848

Παρατηρήσεις: Αριθμοί εγγράφων: 214, 287, 477, 484, 536, 541, 542, 563, 566, 567, 571, 572, 573, 575, 578, 581, 587, 589, 593, 607, 611, 617, 622, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 663, 664, 692. Αριθμοί εγγράφων στον δημοσιευμένο κατάλογο: 214, 287, 477, 484, 536, 541, 542, 563, 566, 567, 571, 572, 573, 575, 579, 581, 586, 588, 591, 603, 607, 613, 616, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 656, 657, 679. Στον φάκελο περιλαμβάνονται και δύο έγγραφα χωρίς αρίθμηση.

Φάκελος 3

Τίτλος: [Επιστολές προς Γεώργιο Πετιμεζά]

Περιεχόμενο: Έξι επιστολές από Πάτρα και Αθήνα προς τον Γεώργιο Πετιμεζά στο Αίγιο με αποστολείς τον αδελφό του και τον δικηγόρο Ηλία Βεριόπουλο.

Χρονολογία: 1864-1866

Παρατηρήσεις: Οι επιστολές δεν φέρουν αρίθμηση και δεν περιλαμβάνονται στον δημοσιευμένο κατάλογο.